

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده علوم - گروه زمین شناسی

پایان نامه جهت دریافت درجہ کارشناسی ارشد

رشته زمین شناسی (کرائش ترولوژی)

عنوان:

ترولوژی و ژئوشیمی، مجموعہ سنگ های بازالتی خوش سیلاق (شرق استان گلستان)

اساتید راهنما:

دکتر سید احمد مظاہری، دکتر مصطفی رفیقی

اساتذ مشاور:

دکتر عزیز رحیمی چاکدل

نماینده:

شہر و بازارزادہ

شہر پور ۹۱

اظهار نامه

- عنوان رساله: پترولوژی و ژئوشیمی مجموعه سنگ‌های بازالتی خوش بیلاق (شرق استان گلستان)
- اینجانب شهروز بابازاده دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته زمین‌شناسی دانشکده علوم پایه دانشگاه فردوسی مشهد نویسنده رساله پترولوژی و ژئوشیمی مجموعه سنگ‌های بازالتی خوش بیلاق (شرق استان گلستان) تحت راهنمایی دکتر سید احمد مظاهری و دکتر مصطفی رقیمی متعهد می‌شوم:
- تحقیقات در این رساله توسط اینجانب انجام شده و از صحت و اصالت برخوردار است.
  - در استفاده از نتایج پژوهشهای محققان دیگر به مرجع مورد استفاده استناد شده است.
  - مطالب مندرج در این رساله تاکنون توسط خود یا فرد دیگری برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی به جایی ارائه نشده است.
  - کلیه حقوق معنوی این اثر متعلق به دانشگاه فردوسی مشهد است و مقالات مستخرج با نام "دانشگاه فردوسی مشهد" و یا "Ferdowsi University of Mashhad" به چاپ خواهد رسید.
  - حقوق معنوی تمام افرادی که در به دست آمدن نتایج اصلی رساله تاثیرگذار بوده‌اند در مقالات مستخرج از آن رعایت شده است.
  - در کلیه مراحل انجام این رساله، در مواردی که به حوزه اطلاعات شخصی افراد دسترسی یافته یا استفاده شده، اصل رازداری، ضوابط و اصول اخلاق انسانی رعایت شده است.

تاریخ ۱۳۹۱/۰۶/۲۸

امضای دانشجو

مالکیت نتایج و حق نشر

حق انتشار و بهره‌برداری از نتایج این پایان‌نامه متعلق به نگارنده آن است. هرگونه کپی برداری به صورت کل پایان‌نامه یا بخشی از آن تنها با موافقت نگارنده یا کتابخانه دانشکده علوم دانشگاه فردوسی مشهد مجاز می‌باشد.

استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در پایان‌نامه بدون ذکر مرجع مجاز نمی‌باشد.

© متن این صفحه باید در نسخه تکثیر شده وجود داشته باشد.

به پاس تعبیر عظیم و انسانی شان از کلمه ایثار و از خودگذشتگی

به پاس عاطفه سرشار و گرمای امید بخش وجودشان که در این سردترین روزگار ان بهترین پشتیبان است

به پاس قلب های بزرگشان که فریاد رس است و سرکردانی و ترس در پناہشان به شجاعت می کرید

و به پاس محبت های بی دریغشان که هرگز فروکش نمی کند

این مجموعه را به خانواده عزیزم تقدیم می کنم.

سپاس و قدردانی

سپاس و ستایش مخصوص خداوندی است که نعمت بزرگ تعقل و انسانیت را به آدمی ارزانی داشت و بهواره انسان را از خوان نعمت های بی دریغش بهره مند ساخت. اینجانب در طول تحصیل از ر، نمود های ارزنده و بی دریغ اساتید بزرگوار بر خوردار بودم که بر خود لازم می دانم از زحمات بی شائبه ایشان بازبانی قاصر قدردانی نمایم. در ابتدا از اساتید راهبانی بزرگوارم جناب آقای دکتر سید احمد مظاهری و جناب آقای دکتر مصطفی رقیمی که با سه صدر و بزرگوار می اینجانب را مشمول الطاف خود ساختند و تمامی موانع موجود را بر ابرایم هموار نمودند تشکر و قدردانی می نمایم.

از استاد مشاور کرامی ام جناب آقای دکتر عزیز رحیمی چاکدل که در نهایت تواضع و فروتنی، اینجانب را از ر، نمود های ارزنده خویش بهره مند ساختند سپاس فراوان دارم. از اساتید بزرگوار جناب آقای دکتر سید مسعود بهام و جناب آقای دکتر غلامرضا فتوحی را که زحمت دآوری این پایان نامه را تقبل نمودند صمیمانه تشکر و قدردانی می نمایم. همچنین بر خود لازم می دانم تا مراتب قدردانی خود را به اساتید بزرگوارم جناب آقای دکتر بهنام رحیمی، سرکار خانم دکتر مریم عبدی و جناب آقای دکتر محمد خاندان باده جهت کمک های علمی و راهبانی های ارزنده شان ابراز نمایم.

از جناب آقای دکتر بهنام شفیعی بافتی، مدیر محترم گروه زمین شناسی دانشگاه گلستان که بهواره مساعدت های لازم را جهت اجرای این پایان نامه داشته اند، کمال تشکر و سپاسگزاری را دارم.

از زحمات و راهبانی های دوستان عزیزم مهندس محمد حسن احمدی، مهندس حسین هدایتی، مهندس هادی اقبالی، مهندس مجتبی رستمی، مهندس اصغر قاسمی، مهندس مجید غلامی، مهندس علی رادفر، مهندس رضا صالحی، مهندس ناصر ناصری، مهندس علی مهدی نسب، مهندس محمد علی شاه حسینی و نیز سرکار خانم مهندس خدیجه نصرالمی، مهندس الهام رضازاده، مهندس مریم اکرمی و مهندس سهیلا جوادی کمال تشکر و سپاسگزاری را دارم.

از پرسنل گروه زمین شناسی به ویژه از سرکار خانم فاطمه نیک دل که در به انجام رسیدن این پروژه اینجانب را یاری نموده اند صمیمانه تشکر می کنم.

چکیده

منطقه مورد مطالعه در ۵۵ کیلومتری جنوب شرقی شهرستان آزاد شهر و ۶۰ کیلومتری شمال شرقی شهرستان شاهرود و در موقعیت جغرافیایی $36^{\circ} 52' 9'' N$ و $55^{\circ} 25' 22'' E$ تا $36^{\circ} 50' 10'' N$ و $47^{\circ} 21' 47'' E$ در حد فاصل بین دو روستای خوش ییلاق (در غربی منطقه) و روستای تیل آباد (در بخش شرقی منطقه) واقع شده است و از نظر تقسیمات زمین‌شناسی ایران بخشی از زون ساختاری البرز شرقی محسوب می‌شود. با توجه به مشاهدات بر روی زمین و نیز روش‌های معمولی سنگ‌شناسی مشخص شد که منطقه دارای دو گروه سنگ آذرین (بازالت، بازالت جریانی، بازالت ویتروفیری، آندزیت، تراکی آندزیت، آندزیت-بازالت، پیروکسن دلریت، ریولیت و آلکالی سینیت) و رسوبی (ماسه سنگ و کنگلومرا) می‌باشد. از نظر زمین‌شناسی ساختاری و تکتونیک، تکتونیک فعال در این منطقه با گسل اصلی معکوس با مولفه امتداد لغز چپگرد با روند شمال شرقی- جنوب غربی کنترل می‌شود.

این توده‌های ولکانیکی به طور مشخص تحت تاثیر سیال‌های گرمایی دگرسان شده و دگرسانی پروپلیتی یکی از دگرسانی‌های گسترش یافته در این منطقه می‌باشد که بر پایه مطالعات صحرایی و پراش پرتو ایکس، چهار زون دگرسانی کلریتی، اپیدوتی، آلبیتی و هماتیتی در منطقه قابل تشخیص است. نتایج ریز پردازشی نشان می‌دهد که کلریت‌های منطقه از نوع پننیت، تالک کلریت و دیابانیت بوده و نشان دهنده این است که این کانپها در گستره دمایی ۱۸۰ تا ۲۵۰ درجه سانتی‌گراد تشکیل شده‌اند. میانگین پیستاسیت در اپیدوت‌های مورد مطالعه ۳۱/۱۵ می‌باشد و نشان می‌دهد که از نوع ماگمایی بوده و بر این اساس اپیدوت‌ها از سوسوریتی شدن پلاژیوکلازها تشکیل شده‌اند. بررسی دیاگرام‌های ایزوکان نشان‌دهنده تحرک بالای برخی از عناصر غیرمتحرک در طی دگرسانی می‌باشد، به طوری که در زون دگرسانی آلبیتی با میانگین شیب ایزوکان ۱/۰۶ و ۱/۰۹ بیشترین و در زون دگرسانی کلریتی با میانگین شیب ۱ و ۱/۰۳ کمترین تغییرات جرم را در طی دگرسانی شاهد می‌باشیم. بر پایه محاسبات شاخص شیمیایی دگرسانی، زون دگرسانی اپیدوتی ۴۶/۲۶٪ تا ۴۶/۳۰٪، زون دگرسانی آلبیتی ۴۷/۸۶٪ تا ۵۱/۴۹٪، زون دگرسانی کلریتی ۴۶/۵۰٪ تا ۴۷/۳۳٪ و در زون دگرسانی هماتیتی ۵۹/۷٪ تا ۷۱/۴۵٪ دستخوش دگرسانی شده‌اند.

بر اساس رده بندی‌های مختلف، ترکیب شیمیایی سنگ‌های منطقه، بازالت، آندزیت-بازالت، آندزیت، ریولیت و آلکالی سینیت و محدوده‌ی متاآلومینیوم یا همان بازالت‌های معمولی می‌باشند. این سنگ‌ها از نظر سری‌های ماگمایی، در محدوده تولییتی و طبیعت ماگمای سازنده این نوع بازالت‌ها، تولییتی غنی از آهن می‌باشد.

بر اساس دیاگرام‌های Zr در برابر Y، Ba/Nb در مقابل MgO، همچنین روندهای افزایشی اکسیدها و عناصر Cr، Co، V، Ni، CaO، FeO_(total)، TiO₂، P₂O₅ در برابر Y و Rb، Nb، Zr و نیز افزایش MgO و نیز افزایش Y و Rb، Nb، Zr در برابر

افزایش Th و نیز افزایش K, Ba و Sr در مقابل افزایش Rb نیز نشان‌دهنده روند عادی تفریق و تبلور جزء به جزء در سنگ‌های منطقه می‌باشند.

کلینوپیروکسن‌های موجود در سنگ‌های بازالتی و آندزیت-بازالتی از نوع اوژیت و در قلمرو Fe-Mg-Ca و Na و در پائین خط $Fe^{3+}=0$ واقع شده اند این در حالی می‌باشد که کلینوپیروکسن‌های موجود در سنگ‌های و پیروکسن دلریتی منطقه از نوع پیژونیت و در محدوده Fe-Mg-Ca و بالای خط $Fe^{3+}=0$ واقع شده اند و به عبارت دیگر کلینوپیروکسن‌های منطقه بیشتر از نوع کلسیک می‌باشند. بررسی‌ها حاکی از این می‌باشد که کلینوپیروکسن‌های ناحیه اکثرا در محدوده تولئیتی و کالک آلکالن قرار دارند.

کلینوپیروکسن‌های مورد مطالعه در سنگ‌های بازالتی و آندزیت-بازالتی در بالای خط $Al^{IV}=3Ti$ و کلینوپیروکسن‌های موجود در پیروکسن دلریت‌ها در زیر خط $Al^{IV}=8Ti$ قرار می‌گیرند که این مقادیر بیانگر بالا بودن میزان Ti در کلینوپیروکسن‌های موجود در پیروکسن دلریت‌ها نسبت به بازالت و آندزیت-بازالت می‌باشد. بررسی شیمی کلینوپیروکسن‌های موجود در سنگ‌های منطقه نشان می‌دهد که درشت بلورهای کلینوپیروکسن موجود در بازالت و آندزیت-بازالت‌ها در فشار بالا و در حدود ۱۰ کیلو بار و در محدوده دمایی ۱۰۸۰ تا ۱۲۵۸ و ۱۱۱۴ تا ۱۲۰۵ درجه سانتی‌گراد تشکیل شده اند. این در حالی می‌باشد که کلینوپیروکسن‌های موجود در پیروکسن دلریت‌ها در فشارهای متوسط و در حدود ۵ کیلو بار و در محدوده دمایی ۱۲۴۵ تا ۱۳۴۳ درجه سانتی‌گراد متبلور شده‌اند.

سنگ منشاء نمونه‌های بازالتی و آندزیتی مورد مطالعه منطقه در فشار ۱۰ کیلو بار، اسپینل لرزولیت و نمونه‌های پیروکسن دلریتی در فشار ۵ کیلو بار در محدوده مذاب بازالتی می‌باشد.

ترکیب پلاژیوکلازهای مورد مطالعه در سنگ‌های بازالتی آلبیت، الیگوکلاز و آندزین می‌باشد، در حالی که در سنگ‌های آندزیتی آلبیت و در سنگ‌های پیروکسن دلریت آلبیت و الیگوکلاز می‌باشند.

ترکیب آنورتیت موجود در پلاژیوکلازها در محدوده‌های تقریباً یکنواختی قرار دارند و روندهای تقریباً یکنواختی را از خود نشان می‌دهند که این امر بیانگر عدم تغییر ترکیب ماگما در حال تبلور پلاژیوکلاز می‌باشد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که با افزایش آنورتیت مقدار آهن موجود در پلاژیوکلازها افزایش و با کاهش آن مقدار آهن نیز کاهش می‌یابد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که افزایش مقدار Si^{4+} باعث می‌شود که جایگاه M کمتری برای جانشینی آهن موجود در پلاژیوکلاز همراه با کاهش درصد آنورتیت بر جای بماند.

Abstract

The study area is located in 55 km southeast of Azad shahr city and 60 km of northeast Shahroud city between 55 25 22 E, 36 52 9 N to 55 21 47.10 E , 36 50 10.20 N and between Khosh Yeilagh (west of the area) and Till abad (east of the area) villages. Based on geology divisions of Iran it is considered as a part of the eastern Alborz Structural Zone (ASZ). This area contains two groups of rocks which consists of igneous rocks (basalt, basalt flows, Vitrophyric basalt, andesite, trachyandesite, andesite - basalt, pyroxene dolerite, rhyolite , alkali syenite) and sedimentary rocks (sandstone and conglomerate).

Based on structural geology and tectonics, tectonic activity in the area are controlled by a reverse faults with sinistral strike-slip component trending northeast to southwest.

These volcanic mass are significantly affected by hydrothermal alteration. Propylitic alteration is the most dominant alteration in this area. Based on field geology and XRD studies, four alteration zones of chlorite, epidote, albite and hematite are recognized in the area. The results of XPMAs show that chlorites of are peninite, talc- chlorite and diabanite. These minerals are formed in temperature ranging from 180 to 250 °C. The average of pistasite amount in epidotes is 31.15 which shows that this mineral is magmatic type and composed of saussuritized plagioclase. Isocon diagrams indicates the high mobility of some immobile elements during alteration. In albite alteration zone with an average isocon slope of 1.06 and 1.09 is the highest and in chlorite alteration zone with an average isocon slope of 1 and 1.03 is the lowest mass transfer which can be observed during alteration. In addition, based on these diagrams, SiO₂ and P₂O₅ shows depletion and L.O.I and Fe₂O₃ enrichment in all alteration zones. Chemical index of alteration (CIA) indicates that on epidote alteration zone 46.26% to 46.30%, albite alteration zone 47.86% to 51.49%, chlorite alteration zone 46.50% to 47.33% and hematite alteration zone 59.7% to 71.45% have gone under alteration.

Based on different classifications the rocks in study area are basalt, andesite, trachyandesite, andesite-basalt, rhyolite and alkali syenite and located in the metalumious suite. These rocks are plotted in tholeiite field based on magmatic series and high Fe content and the composition nature of this magma.

According to Zr versus Y and Ba/Nb versus MgO diagrams, also Increasing trends of oxides P₂O₅, TiO₂, FeO (total), CaO and elements Ni, V, Co, Cr versus increase in MgO and also increasing Zr, Nb, Rb ,Th and Y versus increaseing of K, Ba and Sr versus increase in Rb, the role of fractional crystallization during magmatic evolution is revealed.

Basaltic and andesitic clinopyroxenes are chiefly augite and located in Fe-Mg-Ca and Ca-Na suites,below the line of $Fe^{3+}=0$ whereas clinopyroxenes dolerite are

pigeonite are located in Fe-Mg-Ca suite, above the line of $Fe^{3+}=0$. In other words, the composition of clinopyroxenes in the study area are calcic. The clinopyroxenes of studied rocks are mostly located in tholeiitic and calc-alkaline suites.

basaltic and andesitic clinopyroxenes are located in Fe-Mg-Ca, above the line of $Al^{IV}=3Ti$ whereas the dolerite clinopyroxenes are located below the line of $Al^{IV}=8Ti$. This values indicate that the amount of Ti in clinopyroxenes in pyroxene dolerites are higher than basaltic and andesitic rocks.

The phenocrysts of clinopyroxenes in basaltic and andesite-basaltic rocks are formed in higher pressures, about 10 Kbar and the temperatures are ranging from 1080 to 1258C and 1114 to 1205 C respectively. The clinopyroxenes in pyroxene dolerite were crystallized in moderate pressure, about 5 Kbar and the temperature ranging from 1245 to 1343C.

The rock Source of basalt and andesite-basalt of studied area in 10 Kbar pressure is Spinel-Lherzolite, while the pyroxene dolerites in 5Kbar pressure is Basaltic melt.

The composition of plagioclase in basalt is albite, oligoclase or andesine, while it is albite and albite to oligoclase in andesite and pyroxene dolerite respectively.

The composition of anorthite is fairly uniform and shows uniform trends which indicates no changes in the composition of magma during Plagioclase crystallization.

The studies indicate that the amount of Fe in plagioclase increasing with increasing anorthite content and decreases when the anorthite content is decreasing. So, it can be concluded that with increasing the amount of Si^{4+} , lessM suite remains to be replaced by Fe in plagioclase during anorthite content(An) depletion.

فصل اول: کلیات

۱-۱- مقدمه	۲
۲-۱- موقعیت جغرافیایی و راه‌های ارتباطی	۲
۳-۱- آب و هوای منطقه	۴
۴-۱- پوشش گیاهی منطقه	۵
۵-۱- ژئومورفولوژی منطقه	۶
۶-۱- روش کار و سیر مطالعاتی	۷
۶-۱-۱- جمع آوری اطلاعات	۷
۶-۱-۲- مطالعات صحرایی	۷
۶-۱-۳- مطالعات آزمایشگاهی	۷
۶-۱-۴- تعبیر و تفسیر نتایج	۸
۷-۱- اهداف مطالعه	۸
۸-۱- مروری بر مطالعات پیشین	۹

فصل دوم: زمین‌شناسی

۱-۲- مقدمه	۱۱
۲-۲- زمین‌شناسی ناحیه‌ای	۱۱
۳-۲- جایگاه زمین‌شناسی منطقه مورد مطالعه در ایران	۱۲
۴-۲- زمین‌شناسی عمومی و چینه‌شناسی ورقه خوش بیلاق	۱۲
۴-۲-۱- نهشته‌های اردوویسین	۱۳
۴-۲-۲- واحدهای ولکانیکی سیلورین	۱۳
۴-۲-۳- دونین	۱۴
۴-۲-۱-۳- سازند پادها	۱۴
۴-۲-۲-۳- سازند خوش بیلاق	۱۴
۴-۲-۴- کربونیفر	۱۴

فهرست مطالب

۱۴	۲-۴-۱- سازند مبارک.....
۱۵	۲-۴-۲- سازند باقرآباد.....
۱۵	۲-۴-۵- پرمین.....
۱۵	۲-۴-۱- سازند درود.....
۱۵	۲-۴-۵- سازند روته.....
۱۵	۲-۴-۶- تریاس.....
۱۵	۲-۴-۷- ژوراسیک.....
۱۵	۲-۴-۱- سازند شمشک.....
۱۶	۲-۴-۲- سازند لار.....
۱۶	۲-۴-۸- پالئوسن.....
۱۶	۲-۴-۹- ائوسن.....
۱۶	۲-۴-۱- سازند زیارت.....
۱۶	۲-۴-۹- واحدهای رسوبی- ولکانیکی ائوسن(سازند سبز کرج).....
۱۶	۲-۴-۳- ولکانیک ائوسن.....
۱۷	۲-۴-۱۰- نهشته‌هاس میوسن.....
۱۷	۲-۴-۱۱- رسوبات پلیوسن.....
۱۷	۲-۴-۱۲- کواترنر.....
۱۸	۲-۵- زمین شناسی منطقه مورد مطالعه.....
۱۸	۲-۵-۱- واحدهای بازالتی.....
۱۹	۲-۵-۲- واحدهای آندزیتی.....
۲۰	۲-۵-۳- پیروکسن دلریت.....
۲۰	۲-۵-۴- ریولیت.....
۲۱	۲-۵-۶- آلکالی سینیت.....
۲۱	۲-۵-۶- ماسه سنگ.....
۲۲	۲-۵-۷- گنگلومرا.....
۲۴	۲-۶- زمین‌شناسی ساختمانی و تکتونیک.....
۲۴	۲-۶-۱- تحلیل هندسی و حرکتی گسل‌های منطقه.....
۲۶	۲-۶-۲- تحلیل هندسی شکستگی‌های منطقه.....
۲۸	۲-۶-۳- پردازش تصاویر ماهواره‌ای و بررسی مورفوتکتونیک منطقه.....

فهرست مطالب

۲۹	۲-۶-۳-۱- استخراج عناصر ساختاری و تهیه نقشه
۳۱	۲-۷- بررسی چین‌های منطقه
۳۱	۲-۸- بررسی گسله‌های منطقه
۳۱	۲-۹- بررسی روند شکستگی‌ها
۳۱	۲-۱۰- بررسی سینماتیکی گسله‌ها
۳۱	۲-۱۱- بحث و بررسی نتایج

فصل سوم: پتروگرافی

۳۵	۳-۱- مقدمه
۳۵	۳-۲- پتروگرافی سنگ‌های آذرین
۳۵	۳-۲-۱- بازالت
۳۸	۳-۲-۲- بازالت ویتروفیری
۳۹	۳-۲-۳- بازالت جریان‌ی
۴۱	۳-۲-۴- آندزیت - بازالت
۴۲	۳-۲-۵- آندزیت
۴۴	۳-۲-۶- پیروکسن دلریت
۴۴	۳-۲-۷- تراکی آندزیت
۴۵	۳-۲-۸- آلکالی سینیت
۴۷	۳-۲-۹- ریولیت
۴۸	۳-۳- پتروگرافی سنگ‌های رسوبی
۴۸	۳-۳-۱- ماسه سنگ

فصل چهارم: دگرسانی

۵۱	۴-۱- مقدمه
۵۱	۴-۲- دگرسانی غیر فراگیر
۵۳	۴-۲-۱- سیلیسی شدن
۵۴	۴-۲-۲- کربناتیسی شدن
۵۶	۴-۳- دگرسانی فراگیرانتخابی
۵۶	۴-۳-۱- دگرسانی کلریتی
۶۰	۴-۳-۲- دگرسانی اپیدوتی

فهرست مطالب

۶۵.....	۳-۳-۴- دگرسانی هماتیستی
۶۶.....	۴-۳-۴- دگرسانی آلبیتی
۶۸.....	۴-۴- ژئوشیمی دگرسانی
۸۷.....	۵-۴- شاخص شیمیایی دگرسانی (CIA) در زون‌های دگرسانی
۸۸.....	۶-۴- ترمومتری دگرسانی

فصل پنجم: ژئوشیمی

۹۵.....	۱-۵- مقدمه
۹۵.....	۲-۵- آنالیز شیمیایی به روش طیف سنجی فلورسانس اشعه ایکس (XRF) و شیمی تر
۱۰۱.....	۳-۵- طبقه بندی بر اساس ترکیب نورماتیو
۱۰۲.....	۴-۵- طبقه بندی شیمیایی
۱۰۳.....	۱-۴-۵- طبقه بندی شیمیایی بر اساس مجموع آلکان در مقابل سیلیس
۱۰۳.....	۲-۴-۵- طبقه بندی شیمیایی بر اساس مجموع آلکان در مقابل سیلیس (لی باس، ۱۹۸۶)
۱۰۴.....	۳-۴-۵- طبقه بندی شیمیایی بر اساس مجموع آلکان در مقابل سیلیس (میدلموست، ۱۹۹۴)
۱۰۵.....	۴-۴-۵- طبقه بندی بر اساس Nb/Y نسبت به Zr/TiO_2 (فلوید و وینچستر، ۱۹۷۷)
۱۰۶.....	۵-۴-۵- تقسیم بندی بازالت‌ها توسط نمودار (شاندر، ۱۹۴۳)
۱۰۶.....	۵-۵- نمودارهای چهاروجهی (یودر و تایللی، ۱۹۶۲) و مثلثی (تامپسون، ۱۹۸۴) تقسیم بندی بازالت‌ها
۱۰۸.....	۶-۵- تعیین سری ماگمایی
۱۰۸.....	۱-۶-۵- نمودار AFM
۱۰۹.....	۲-۶-۵- نمودار $Al_2O_3-FeO^*+TiO_2-MgO$ (جنسن، ۱۹۷۶)
۱۱۰.....	۳-۶-۵- نمودار Al_2O_3 در مقابل A.I (میدلموست، ۱۹۷۵)
۱۱۱.....	۴-۶-۵- نمودار Zr در مقابل P_2O_5 (وینچستر و فلوید، ۱۹۷۵)
۱۱۱.....	۷-۵- محیط تکتونیکی منطقه مورد مطالعه
۱۱۲.....	۱-۷-۵- نمودار Al_2O_3 در مقابل TiO_2 (مولر و گروز، ۱۹۹۳)
۱۱۲.....	۲-۷-۵- نمودار Zr/Y در مقابل Zr (پیرس و نوری، ۱۹۷۹)
۱۱۳.....	۳-۷-۵- نمودار Ti-Zr-Y (پیرس و کن، ۱۹۷۳)
۱۱۴.....	۸-۵- ژئوشیمی اکسیدهای اصلی و فرعی سنگ‌های مورد مطالعه (نمودارهای هارکر)
۱۱۴.....	۱-۸-۵- اکسیدهای اصلی
۱۲۰.....	۲-۸-۵- ژئوشیمی عناصر فرعی و کمیاب

فهرست مطالب

۱۳۲.....	۹-۵- بررسی روند تغییرات عناصر کمیاب بر اساس نمودارهای نرمالیزه شده (نمودارهای عنکبوتی)
۱۳۳.....	۱-۹-۵- نمودارهای عنکبوتی بر اساس کندریت نرمالیزه شده (تامپسون، ۱۹۸۳)
۱۳۵.....	۲-۹-۵- نمودارهای عنکبوتی نرمالیزه نسبت به گوشته اولیه (سان و مکدانوف ۱۹۸۹)
۱۳۶.....	۳-۹-۵- نمودارهای عنکبوتی نرمالایزه شده نسبت به MORB (پیرس، ۱۹۸۲)
۱۳۷.....	۴-۹-۵- نمودارهای عنکبوتی نرمالایزه شده عناصر واسطه نسبت به کندریت (سان، ۱۹۸۰)
۱۳۸.....	۱۰-۵- تعیین ناحیه‌ی منشا و غنی‌شدگی - تهی‌شدگی
۱۴۰.....	۱-۱۰-۵- نمودار Zr-Y (ابوهاماته، ۲۰۰۵)
۱۴۰.....	۲-۱۰-۵- نمودار Nb/Rb در مقابل Rb/Y (تمل و همکاران، ۱۹۹۸)
۱۴۱.....	۳-۱۰-۵- نمودار Ba/Nb در مقابل MgO (تایلر و مک لین، ۱۹۸۵)
۱۴۲.....	۴-۱۰-۵- نمودار Zr در مقابل Y (عبدا... و همکاران، ۱۹۹۷)
۱۴۳.....	۱۱-۵- آرایش پوسته‌ای (Crustal contamination)
۱۴۶.....	۱۲-۵- آنالیز میکروپروب اشعه ایکس (XPMA)
۱۴۷.....	۱۳-۵- کلینوپیروکسن (CPX)
۱۵۷.....	۱-۱۳-۵- ژئوبارومتری کلینوپیروکسن (Cpx Geobarometry)
۱۵۸.....	۲-۱۳-۵- ژئوترمومتری کلینوپیروکسن (Cpx Geothermometry)
۱۶۰.....	۳-۱۳-۵- تعیین سنگ منشاء
۱۶۱.....	۱۴-۵- پلاژیوکلاز (Plg)
۱۷۷.....	منابع

فصل اول: کلیات

- شکل ۱-۱- موقعیت زمین‌شناسی منطقه مورد مطالعه..... ۳
- شکل ۱-۲- موقعیت جغرافیایی مورد مطالعه و راههای دسترسی به آن ۴
- شکل ۱-۳- وضعیت کلی توپوگرافی منطقه مورد مطالعه بر اساس نقشه‌های SRTM البرز نرم افزار (Global Mapper) ۶

فصل دوم: زمین‌شناسی

- شکل ۱-۲- (A) نمایی از رخنمون واحدهای بازالتی منطقه..... ۱۸
- شکل ۱-۲- (B) برشی شدن سنگ‌های بازالتی منطقه ۱۸
- شکل ۲-۲- (A) نمایی از سنگ‌های آندزیت- بازالت..... ۱۹
- شکل ۲-۲- (B) نمایی از سنگ‌های آندزیتی ۱۹
- شکل ۲-۲- (C) نمایی از سنگ‌های تراکی آندزیتی..... ۱۹
- شکل ۳-۲- رخنمون سیل‌هایی از پیروکسن دلریت در بین واحدهای بازالتی منطقه ۲۰
- شکل ۴-۲- رخنمونی از رگه‌های ریولیتی در بین واحدهای بازالتی منطقه ۲۰
- شکل ۵-۲- زینولیت‌هایی از آلکالی سینیت رخنمون یافته در دره خوش ییلاق..... ۲۱
- شکل ۶-۲- دایک‌هایی از ماسه سنگ رخنمون یافته در بین واحدهای بازالتی منطقه..... ۲۲
- شکل ۷-۲- مرز شارپ بین واحدهای بازالتی و کنگلومرای بازالتی موجود در منطقه..... ۲۲
- شکل ۸-۲- تصویر راست گسل معکوس از نوع لیستریک در لایه‌های آذرآواری و تصویر سمت چپ درون سنگ‌های آتشفشانی..... ۲۵
- شکل ۹-۲- تصویر راست گسل معکوس و تصویر چپ گسل نرمال با روند کلی شمال شرقی..... ۲۶
- شکل ۱۰-۲- نمودار گل‌سرخ‌ی درزه‌ها و شکستگی‌های منطقه..... ۲۷
- شکل ۱۱-۲- نمودار گل‌سرخ‌ی گسل‌های منطقه..... ۲۷
- شکل ۱۲-۲- نمودار گل‌سرخ‌ی درزه‌ها و گسل‌های منطقه..... ۲۸
- شکل ۱۳-۲- نقشه ساده ساختارهای منطقه تهیه شده در محیط GIS و با استفاده از تکنیک‌های سنجش از دور..... ۳۰
- شکل ۱۴-۲- بررسی الگوی شکستگی‌های منطقه مورد مطالعه که منطبق بر گسل شمال شاهرود..... ۳۲

فصل سوم: پتروگرافی

- شکل ۱-۳- (A) نمونه دستی از بازالت پر شده توسط کانی‌های ثانویه در منطقه..... ۳۸
- شکل ۱-۳- (B) مقطع میکروسکوپی از بافت‌های اینترگرانولار و ساب‌افتیک..... ۳۸
- شکل ۱-۳- (C) مقطع میکروسکوپی از حفره پر شده توسط کلریت و پامپلی‌ایت و تشکیل بافت آمیگدالوئیدال ۳۸

فهرست اشکال

- شکل ۳-۱-D) مقطع میکروسکوپی از بافت اینترسرتال تشکیل شده توسط بلورهای پلاژیوکلاز و کلریت ثانویه..... ۳۸
- شکل ۳-۲- مقاطع میکروسکوپی از نمونه‌های بازالت ویتروفیری ۳۹
- شکل ۳-۳-A) نمونه دستی از یک بازالت جریان منطقه ۴۰
- شکل ۳-۳-B) تصویر میکروسکوپی از نمونه‌های تراکی بازالت منطقه با بافت تراکیتی ۴۰
- شکل ۳-۳-C) تصویر میکروسکوپی از نمونه‌های تراکی بازالت منطقه با بافت ساب افستیک ۴۰
- شکل ۳-۴-A) نمونه دستی از یک آندزیت- بازالت منطقه..... ۴۱
- شکل ۳-۴-C) نمونه آندزیت- بازالت با بافت گلومروپرفیری که فنوکریست‌های پلاژیوکلاز در حال کلریتی شدن می‌باشند..... ۴۱
- شکل ۳-۴-B) تصاویر میکروسکوپی از نمونه‌های آندزیت- بازالت با بافت ساب افستیک ۴۱
- شکل ۳-۵-A) نمونه‌های دستی از سنگ‌های آندزیتی منطقه ۴۲
- شکل ۳-۵-B) تصویر میکروسکوپی از نمونه‌های آندزیتی منطقه با بافت گلومروپرفیری..... ۴۳
- شکل ۳-۵-C) تصویر میکروسکوپی از نمونه‌های آندزیتی نمونه برشی شده تحت تاثیر دگرسانی سیلیسی منطقه..... ۴۳
- شکل ۳-۶-A) نمونه دستی از یک پیروکسن دلریت منطقه..... ۴۴
- شکل ۳-۶-B) تصاویر میکروسکوپی از پیروکسن دلریت منطقه با بافت ساب افستیک..... ۴۴
- شکل ۳-۶-C) تصاویر میکروسکوپی از پیروکسن دلریت منطقه با بافت ساب افستیک ۴۴
- شکل ۳-۷-A) نمونه‌های دستی از نمونه‌های تراکی آندزیتی منطقه ۴۵
- شکل ۳-۷-B) تصویر میکروسکوپی از نمونه‌های تراکی آندزیتی منطقه با بافت تراکیتی که عمدتاً از میکروولیت‌های پلاژیوکلاز تشکیل شده‌اند ۴۵
- شکل ۳-۸-A) نمونه دستی از آلکالی سینیت منطقه..... ۴۶
- شکل ۳-۸-B) تصاویر میکروسکوپی از نمونه‌های آلکالی سینیت با بافت‌های گرانوفیری وگرانولار..... ۴۷
- شکل ۳-۸-C) تصویر میکروسکوپی از بلورهای ارتوکلاز در حال کلریتی شدن می‌باشند..... ۴۷
- شکل ۳-۹-A) نمونه دستی از ریولیت‌های منطقه..... ۴۸
- شکل ۳-۹-B) تصویر میکروسکوپی از رگه‌های ریولیت منطقه با بافت پرفیری همراه با کوارتزهای خردشده..... ۴۸
- شکل ۳-۱۰-A) نمونه دستی از ماسه سنگ منطقه..... ۴۹
- شکل ۳-۱۰-B) تصاویر میکروسکوپی رگه‌های ماسه سنگی منطقه متشکل از کوارتز، و گلاکونیت ۴۹
- شکل ۳-۱۰-C) تصاویر میکروسکوپی رگه‌های ماسه سنگی منطقه متشکل از کوارتز و مسکویت..... ۴۹

فصل چهارم: دگرسانی

- شکل ۴-۱- تصاویر میکروسکوپی از رگه‌ها و حفره‌های پر شده توسط کانی‌های ثانویه در سنگ‌های دگرسان شده منطقه خوش بیلاق..... ۵۲

فهرست اشکال

- شکل ۴-۲- آنالیزهای XRD از کانی‌های ثانویه پرکننده حفرات و رگه‌ها و رگچه‌ها..... ۵۳
- شکل ۴-۳- A) تصاویر میکروسکوپی از سیلیسی شدن سنگ‌های منطقه. پرشدگی حفرات توسط کوارتز ثانویه..... ۵۴
- شکل ۴-۳- B) تصاویر میکروسکوپی از سیلیسی شدن سنگ‌های منطقه. برشی شدن سنگ‌های بازالتی توسط کوارتز ثانویه..... ۵۴
- شکل ۴-۴- تصاویر میکروسکوپی از کربناتیته شدن سنگ‌های منطقه که نشان‌دهنده فاز تاخیری دگرسانی می‌باشد..... ۵۵
- شکل ۴-۵- A) تصاویر مقاطع میکروسکوپی از کلریتی شدن سنگ‌های منطقه. کلریت‌های ثانویه در زمینه سنگ بازالتی ۵۸
- شکل ۴-۵- B) تصاویر مقاطع میکروسکوپی از کلریتی شدن سنگ‌های منطقه. کلریتی شدن بلورهای پیروکسن در پیروکسن دلریت ۵۸
- شکل ۴-۵- C) تصاویر مقاطع میکروسکوپی از کلریتی شدن سنگ‌های منطقه. کلریتی شدن بلورهای پلاژیوکلاز در بازالت ۵۸
- شکل ۴-۵- D) تصاویر مقاطع میکروسکوپی از کلریتی شدن سنگ‌های منطقه. پر شدگی حفرات توسط بلورهای ثانویه کلریت..... ۵۸
- شکل ۴-۶- تقسیم بندی ژئوشیمیایی کلریت‌های منطقه روی نمودار(مارسلوت و همکاران، ۱۹۸۳) ۶۰
- شکل ۴-۷- A) تصویر مقاطع میکروسکوپی از اپیدوتی شدن سنگ‌های منطقه. اپیدوزیت حاصل از تجزیه پلاژیوکلاز در یک سنگ آندزیتی..... ۶۲
- شکل ۴-۷- B) تصویر مقاطع میکروسکوپی از اپیدوتی شدن سنگ‌های منطقه. پر شدگی حفرات توسط بلورهای ثانویه اپیدوت..... ۶۲
- شکل ۴-۷- C) تصویر مقاطع میکروسکوپی از اپیدوتی شدن سنگ‌های منطقه. اپیدوتی شدن (سوسوریتی شدن) بلورهای پلاژیوکلاز در بازالت..... ۶۲
- شکل ۴-۸- نمودار تعیین منشأ اپیدوت بر اساس میزان پیستاسیت بر این اساس نمونه‌ها ناشی از سوسوریتی شدن پلاژیوکلازها هستند..... ۶۴
- شکل ۴-۹- تصاویر میکروسکوپی از الیوین‌های ایدنگسیته شده در بازالت‌های منطقه..... ۶۶
- شکل ۴-۱۰- آنالیزهای XRD از واحدهای دگرسانی پروپلیتکی منطقه..... ۶۷
- شکل ۴-۱۱- نمودار ایزوکان از نمونه‌های اپیدوتی دگرسان شده منطقه نسبت به نمونه‌های کمتر دگرسان شده..... ۷۹
- شکل ۴-۱۲- نمودار ایزوکان از نمونه‌های آلبیتی دگرسان شده منطقه نسبت به نمونه‌های کمتر دگرسان شده..... ۸۰
- شکل ۴-۱۳- نمودار ایزوکان از نمونه‌های کلریتی دگرسان شده منطقه نسبت به نمونه‌های کمتر دگرسان شده..... ۸۱
- شکل ۴-۱۴- نمودار ایزوکان از نمونه‌های هماتیته دگرسان شده منطقه نسبت به نمونه‌های کمتر دگرسان شده..... ۸۲
- شکل ۴-۱۵- نمودارهای تهی‌شدگی و غنی‌شدگی عناصر اصلی و کمیاب در زون دگرسانی اپیدوتی..... ۸۳
- شکل ۴-۱۶- نمودارهای تهی‌شدگی و غنی‌شدگی عناصر اصلی و کمیاب در زون دگرسانی آلبیتی..... ۸۴
- شکل ۴-۱۷- نمودارهای تهی‌شدگی و غنی‌شدگی عناصر اصلی و کمیاب در زون دگرسانی کلریتی..... ۸۵
- شکل ۴-۱۸- نمودارهای تهی‌شدگی و غنی‌شدگی عناصر اصلی و کمیاب در زون دگرسانی هماتیته..... ۸۶
- شکل ۴-۱۹- نمودار نرمالیز شده نسبت به گوشته اولیه برای نمونه‌های دگرسان شده و کمتر دگرسان شده منطقه مورد مطالعه..... ۸۷
- شکل ۴-۲۰- تغییر میزان شاخص شیمیایی دگرسانی در زون‌های دگرسانی منطقه..... ۸۸

فهرست اشکال

- شکل ۴-۲۱- کانی های ثانویه حاصل از دگرسانی هیدروترمال منطقه و محدوده پایداری دمای این کانی ها (ریز، ۱۹۹۰) ۹۰
- شکل ۴-۲۲- طرحواری از هندسه ماکل های دگرشکلی در کلسیت که در دماهای مختلف گسترش یافته اند (بورخارد، ۱۹۹۱) ۹۱
- شکل ۴-۲۳- نوع I: ماکل باریک، نوع II: ماکل ضخیم صفحه ای، نوع III: ماکل ضخیم خمیده و تیز، نوع IV: ماکل ضخیم تکه ای که در اثر تبلور مجدد پویا به وجود آمده است ۹۲
- شکل ۴-۲۴- تصاویر میکروسکوپی از کلسیت های منطقه ۹۲

فصل پنجم: ژئوشیمی

- شکل ۵-۱- هیستوگرام اکسیدهای اصلی سنگ های مورد مطالعه در منطقه خوش بیلاق ۱۰۱
- شکل ۵-۲- نامگذاری سنگ های مورد مطالعه با استفاده از دیاگرام اشتراکایزن (۱۹۷۶) ۱۰۲
- شکل ۵-۳- نامگذاری سنگ های مورد مطالعه در نمودار تغییرات SiO_2 نسبت به Na_2O+K_2O (لی باس، ۱۹۸۵) ۱۰۴
- شکل ۵-۴- نامگذاری سنگ های مورد مطالعه در نمودار تغییرات SiO_2 نسبت به Na_2O+K_2O (میدل ماست، ۱۹۹۴) ۱۰۵
- شکل ۵-۵- نامگذاری سنگ های مورد مطالعه در نمودار تغییرات Nb/Y نسبت به Zr/TiO_2 (فلوید و وینچستر، ۱۹۷۷) ۱۰۵
- شکل ۵-۶- تقسیم بندی نمونه های مورد مطالعه منطقه بر اساس دیاگرام A/CNK در مقابل A/NK (شانده، ۱۹۴۳) ۱۰۶
- شکل ۵-۷- قرار گیری نمونه های بازالتی مورد مطالعه در محدوده کوارتز تولئی ایت و الیوین تولئی ایت بر اساس دیاگرام یودر و تایللی (۱۹۶۲) ۱۰۷
- شکل ۵-۸- قرار گیری نمونه های بازالتی مورد مطالعه در محدوده کوارتز تولئی ایت و الیوین تولئی ایت بر اساس دیاگرام تامپسون (۱۹۸۴) ۱۰۸
- شکل ۵-۹- نمودار AFM (ایروین و باراگار، ۱۹۷۱) که موقعیت ترکیبی سنگ های مورد مطالعه بر روی آن نشان داده شده است ۱۰۹
- شکل ۵-۱۰- نمودار تعیین سری ماگمایی برای سنگ های ولکانیکی منطقه (جنسن، ۱۹۷۶) ۱۱۰
- شکل ۵-۱۱- قلمرو نمونه های مورد مطالعه در دیاگرام Al_2O_3 در مقابل $A.I$ (میدلموست، ۱۹۷۵) ۱۱۰
- شکل ۵-۱۲- قلمرو نمونه های مورد مطالعه در دیاگرام وینچستر و فلوید (۱۹۷۵) ۱۱۱
- شکل ۵-۱۳- قلمرو نمونه های مورد مطالعه نمودار Al_2O_3 در مقابل TiO_2 اقتباس شده از مولر و گروز (۱۹۹۳) ۱۱۲
- شکل ۵-۱۴- جایگاه تکتونیکی سنگ های مورد مطالعه منطقه بر اساس نمودار Zr/Y در مقابل Zr اقتباس شده از پیرس و نوری (۱۹۷۹) ۱۱۳
- شکل ۵-۱۵- نمودار تعیین محیط های تکتونیکی مختلف $3Y - Ti/100 - Zr$ اقتباس شده از پیرس و کن (۱۹۷۳) ۱۱۴
- شکل ۵-۱۶- روند تغییرات $FeO_{(total)}$ نسبت به SiO_2 و MgO برای واحدهای سنگی منطقه (Hurker, 1909) ۱۱۵
- شکل ۵-۱۷- بررسی روند تغییرات MgO در برابر SiO_2 (Hurker, 1909) ۱۱۶
- شکل ۵-۱۸- بررسی روند تغییرات TiO_2 در برابر MgO و SiO_2 (Hurker, 1909) ۱۱۷
- شکل ۵-۱۹- بررسی روند تغییرات P_2O_5 در برابر MgO و SiO_2 (Hurker, 1909) ۱۱۷

فهرست اشکال

- شکل ۵-۲۰- روند تغییرات CaO نسبت به SiO_2 و MgO در واحدهای سنگی منطقه (Hurker, 1909) ۱۱۸
- شکل ۵-۲۱- روند تغییرات Al_2O_3 نسبت به SiO_2 و MgO در واحدهای سنگی منطقه (Hurker, 1909) ۱۱۹
- شکل ۵-۲۲- روند تغییر K_2O و Na_2O نسبت به SiO_2 و MgO در واحدهای سنگی منطقه (Hurker, 1909) ۱۲۰
- شکل ۵-۲۳- بررسی روند تغییرات Sr در برابر MgO و SiO_2 (Hurker, 1909) ۱۲۱
- شکل ۵-۲۴- بررسی روند تغییرات Rb در برابر MgO و SiO_2 (Hurker, 1909) ۱۲۲
- شکل ۵-۲۵- بررسی روند همبستگی مثبت تغییرات Rb در برابر K_2O (Hurker, 1909) ۱۲۲
- شکل ۵-۲۶- بررسی روند تغییرات Ba در برابر MgO و SiO_2 (Hurker, 1909) ۱۲۳
- شکل ۵-۲۷- بررسی روند تغییرات Cr در برابر MgO و SiO_2 (Hurker, 1909) ۱۲۴
- شکل ۵-۲۸- بررسی روند تغییرات Ni در برابر MgO و SiO_2 (Hurker, 1909) ۱۲۴
- شکل ۵-۲۹- بررسی روند تغییرات V در برابر MgO و SiO_2 (Hurker, 1909) ۱۲۵
- شکل ۵-۳۰- بررسی روند تغییرات Co در برابر MgO و SiO_2 (Hurker, 1909) ۱۲۶
- شکل ۵-۳۱- بررسی روند تغییرات Zr در برابر عناصر متحرک K و Rb.Ba (Hurker, 1909) ۱۲۷
- شکل ۵-۳۲- بررسی روند تغییرات Zr در برابر عناصر غیر متحرک Ce و Nb.P.Ti.Y (Hurker, 1909) ۱۲۸
- شکل ۵-۳۳- نمودارهای بررسی تغییرات روندهای ژئوشیمیایی و فرآیندهای موثر در تحول ماگما ۱۳۰
- شکل ۵-۳۴- تغییرات Ni/V در مقابل Zr که نشاندهنده تفریق بلورین الیون، مگنتیت، پیروکسن و پلاژیوکلاز می باشد (Fitton and Godard, 2004) ۱۳۲
- شکل ۵-۳۵- نمودار عناصر نادر خاکی نرمالیزه شده سنگ های منطقه نسبت به کندریت (Tompson, 1983) ۱۳۴
- شکل ۵-۳۶- نمودار عناصر نادر خاکی نرمالیزه شده سنگ های منطقه نسبت به گوشته اولیه Sun and McDonough (1989) ۱۳۶
- شکل ۵-۳۷- نمودار عناصر نادر خاکی نرمالیزه شده سنگ های منطقه نسبت به مورب (Pearce, 1982) ۱۳۷
- شکل ۵-۳۸- نمودارهای عنکبوتی نرمالیزه شده عناصر واسطه سنگ های منطقه نسبت به کندریت (Sun, 1980) ۱۳۷
- شکل ۵-۳۹- نمودار Rb/Sr در مقابل Ba/Rb برای تشخیص حضور آمفیبول یا فلوگوپیت در منشا سنگ های منطقه مورد مطالعه، اقتباس از (Furman & Graham., 1999) ۱۳۹
- شکل ۵-۴۰- نمودار Rb/Sr در مقابل Nb/Th برای تشخیص حضور آمفیبول یا فلوگوپیت در منشا سنگ های منطقه مورد مطالعه، اقتباس از (Furman & Graham., 1999) ۱۳۹
- شکل ۵-۴۱- نمودار Zr-Y جهت تعیین منشا سنگ های منطقه مورد مطالعه از یک گوشته غنی شده (Abu Hemateh, 2005) ۱۴۰
- شکل ۵-۴۲- بررسی روند نمونه های مورد مطالعه بر روی نمودار Nb/Rb در مقابل Rb/Y (Temel et al., 1998) ۱۴۱
- شکل ۵-۴۳- نمودار Ba/Nb در مقابل MgO که حاکی از تکامل ماگمایی تحت فرآیند تبلور جزء به جزء می باشد (Taylor and Maclennan, 1985) ۱۴۲

فهرست اشکال

- شکل ۴۴-۵- نمودار Zr در مقابل Y جهت بررسی فرآیندهای ذوببخشی و تبلور تفریقی در سنگ‌های منطقه مورد مطالعه، (Abdollah et al., 1997)..... ۱۴۳
- شکل ۴۵-۵- روند تقریباً یکنواخت Ce/Y و Zr/Y که نشان‌دهنده بسیار ناچیز آلودگی پوسته در سنگ‌های منطقه می‌باشد (Conly et al, 2005)..... ۱۴۴
- شکل ۴۶-۵- روند نزولی Zr/Nb در مقابل افزایش SiO₂ که نشان‌دهنده نقش بسیار کم آلودگی در فرآیند پتروژنز این سنگ‌ها می‌باشد (Askren et al., 1999)..... ۱۴۵
- شکل ۴۷-۵- نمودار Rb در مقابل Zr/Rb و نمودار Rb در برابر Ba/Rb جهت بررسی نقش فرآیند آلیش پوسته‌ای در سنگ‌های منطقه مورد مطالعه، اقتباس از (Askren et al., 1999)..... ۱۴۵
- شکل ۴۸-۵- هیستوگرام اکسیدهای اصلی در کلینوپیروکسن‌های موجود در منطقه..... ۱۵۲
- شکل ۴۹-۵- ترکیب کلینوپیروکسن‌های موجود در سنگ‌های منطقه مورد مطالعه بر روی نمودار Wo-En-Fs. قلمرو کانی‌ها از موریموتو و همکاران (۱۹۸۸)..... ۱۵۳
- شکل ۵۰-۵- ترکیب شیمیایی کلینوپیروکسن‌های موجود در سنگ‌های منطقه مورد مطالعه بر روی نمودار Q-J (موریموتو و همکاران، ۱۹۸۸)..... ۱۵۳
- شکل ۵۱-۵- نمودار موقعیت کلینوپیروکسن‌های موجود در سنگ‌های منطقه مورد بررسی بر روی نمودار Na+Al^{IV} در برابر Al^{VI} + 2Ti+Cr (شوایتزر و همکاران ۱۹۷۹، بنس و همکاران، ۱۹۷۵)..... ۱۵۴
- شکل ۵۲-۵- تعیین سری ماگمایی با استفاده از نمودار Al₂O₃ در مقابل SiO₂..... ۱۵۵
- شکل ۵۳-۵- تعیین سری ماگمایی با استفاده از نمودار Ti-Ca+Na..... ۱۵۵
- شکل ۵۴-۵- نمودار A (Al-Si) و نمودار B (Ti) در مقابل Al^{IV} که نشان‌دهنده مقدار بالای تیتانیوم در این کانی‌های می‌باشد..... ۱۵۷
- شکل ۵۵-۵- نمودارهای Al^{IV} در برابر Al^{VI} (آئوکی و شیب، ۱۹۷۳) و Al^{VI} در برابر Al^{IV} (هلز، ۱۹۷۳) که بیانگر فشار بالا و متوسط در کلینوپیروکسن‌های منطقه می‌باشد..... ۱۵۸
- شکل ۵۶-۵- ژئوترموبارومتری کلینوپیروکسن‌ها بر اساس روش لیندسلی (۱۹۸۳) در فشارهای ۵ و ۱۰ کیلو بار..... ۱۶۰
- شکل ۵۷-۵- دیاگرام دما-فشار برای تعیین نوع سنگ منشاء کوشیرو (۱۹۸۳) اوهارا و همکاران (۱۹۷۱) ساکسنا و اریکسون (۱۹۸۳)..... ۱۶۱
- شکل ۵۸-۵- ترکیب پلاژیوکلازهای موجود در سنگ‌های منطقه (دی‌یر و همکاران، ۱۹۹۹)..... ۱۶۶
- شکل ۵۹-۵- A) تغییرات ترکیب آنورتیت موجود در پلاژیوکلازهای موجود در سنگ‌های بازالتی..... ۱۶۷
- شکل ۵۹-۵- B) تغییرات ترکیب آنورتیت موجود در پلاژیوکلازهای موجود در پیروکسن دلریت..... ۱۶۷
- شکل ۵۹-۵- C) تغییرات ترکیب آنورتیت موجود در پلاژیوکلازهای موجود در سنگ‌های آندزیتی..... ۱۶۷
- شکل ۶۰-۵- A) تغییرات ترکیب Fe₂O₃ موجود در پلاژیوکلازهای موجود در سنگ‌های بازالتی..... ۱۶۸
- شکل ۶۰-۵- B) تغییرات ترکیب Fe₂O₃ موجود در پلاژیوکلازهای موجود در پیروکسن دلریت..... ۱۶۸